

adviesrapport

Quickscan natuurtoets Tellegenschool, Wijhe

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Gemeente Olst-Wijhe

Status

Concept

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64

E info@ecogroen.nl

I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Tellegenschool, Wijhe

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
21-436	7 oktober 2021	Concept

Auteur(s)

R.J. (Ramon) Robben & A. (Astrid) van Teeffelen

Modellering & GIS

R. (Rik) van Heumen

Tweede lezer

H. (Harma) Scholten

Opdrachtgever

Gemeente Olst-Wijhe

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Robben, R.J. & van Teeffelen, A. (2021). Quickscan natuurtoets Tellegenschool, Wijhe. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 21-436. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

	Samenvatting	5
1.	Inleiding	7
1.1	Aanleiding en doelstelling	7
1.2	Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	7
1.2.1	Huidige situatie	7
1.2.2	Voorgenomen ontwikkeling	8
1.3	Leeswijzer	9
2.	Kader en methode	10
2.1	Wettelijk kader	10
2.1.1	Wet Natuurbescherming	10
2.1.2	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	11
2.2	Onderzoeksmethode	12
2.2.1	Literatuuronderzoek	12
2.2.2	Quickscan veldbezoek	12
2.2.3	Toets gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden)	12
2.2.4	Toets Natuurnetwerk Nederland	13
2.2.5	Toets houtopstanden	13
2.2.6	Toets soortbescherming	13
2.2.7	Aanvullend onderzoek naar vleermuizen	13
3.	Gebiedsbescherming en houtopstanden	15
3.1	Natura 2000	15
3.1.1	Ligging plangebied t.o.v. Natura-2000 gebieden en mogelijke gevolgen	15
	Effectbeoordeling stikstofdepositie	16
3.2	Natuurnetwerk Nederland	17
3.3	Houtopstanden	17
4.	Soortbescherming	19
4.1	Flora	19
4.2	Zoogdieren	19
4.2.1	Vleermuizen	19
4.2.2	Grondgebonden zoogdieren	20
4.3	Vogels	21
4.3.1	Vogels met jaarrond beschermde nesten	22
4.3.2	Overige vogels	23
4.4	Amfibieën	24
4.5	Overige soortgroepen	24
5.	Groene leefomgeving	25
5.1	Bomen, hagen, heesters	25
5.2	Bloem- en kruidenrijke berm	25
5.3	Vasthouden van gebiedseigen (regen)water	26
5.4	Nestkasten	26

5.5	Verlichting	27
	Geraadpleegde bronnen	28

Bijlagen

Bijlage 1 - AERIUS-berekening gebruiksfase

Bijlage 2 - Aangetroffen natuurwaarden

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Gemeente Olst-Wijhe heeft het voornemen om de locatie van de Tellegenschool in Wijhe uit te geven voor herontwikkeling. Naar verwachting zal het huidige schoolgebouw worden gesloopt, om op deze locatie woningbouw mogelijk te maken. Hiervoor is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Op dit moment zijn de nieuwbouwplannen nog niet concreet, maar gedacht wordt aan een combinatie van ca. negen grondgebonden woningen en één appartementencomplex met ca. negen appartementen, waarbij de parkachtige omgeving behouden blijft. Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In opdracht van gemeente Olst-Wijhe heeft Ecogroen daarom een natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden die kunnen optreden als gevolg van de uitvoering van de plannen.

Beschermde gebieden en houtopstanden

- Het plangebied ligt op circa 160 meter van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gezien de aard van het voornemen en de tussenliggende bebouwing en infrastructuur worden negatieve gevolgen - met uitzondering van stikstofdepositie - op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden uitgesloten.
- Uit de stikstofberekening voor de gebruiksfase blijkt dat sprake is van een maximale toename van 0,22 mol/ha/jaar van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Rijntakken. Significante negatieve gevolgen zijn niet op voorhand uit te sluiten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Rijntakken.
- Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN) op ongeveer 145 meter afstand. Gezien de afstand en de aanwezigheid van tussenliggende bebouwing, infrastructuur en groenstructuren veroorzaakt het plan geen aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.
- In het voornemen wordt aanwezig groen ingepast in de plannen. Mocht het vellen van bomen toch aan de orde zijn: De aanwezige bomen zijn niet beschermd onder de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden. Het plangebied ligt namelijk binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming. Er is geen melding, herplantplicht, ontheffing en/of compensatie nodig. Wel kunnen gemeentelijke kapregels van toepassing zijn.

Soortbescherming

- In het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de bebouwing. De bomen bevatten geen voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen. Van aantasting van vliegroutes of onmisbare foerageergebieden als gevolg van de plannen is geen sprake.

- Tijdens twee veldbezoeken naar baltsterritoria en paar(- en zomer)verblijven van vleermuizen zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied vastgesteld.
- In het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen van egel aanwezig in de bosschages op het terrein. Het terrein rondom de school vormt tevens geschikt foerageergebied, al is er geen sprake van onmisbaar foerageergebied.
- In het plangebied zijn potentiële jaarrond beschermde nestlocaties en leefgebied van huismus en gierzwaluw aanwezig. Nestlocaties en onmisbaar foerageergebied van overige vogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aanwezig. Wel zijn enkele algemeen voorkomende vogels broedend te verwachten.
- In het plangebied zijn geen groei-, voortplantings- of andere vaste verblijfplaatsen van bij de Wet natuurbescherming beschermde flora, overige grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen of ongewervelden aangetroffen of te verwachten, uitgezonderd de soorten waarvoor een vrijstelling van ontheffingsplicht geldt in de provincie Overijssel.

Advies en vervolgstappen

- De gevolgen van stikstofdepositie in Natura 2000 gebied als gevolg van de plannen dienen nader onderzocht te worden. Advies is om als eerste stap een verschilberekening te (laten) maken die de gevolgen van stikstofdepositie in de toekomstige gebruiksfase afzet tegen de gevolgen van stikstofdepositie in de huidige situatie (ook wel intern salderen genoemd) om na te gaan of er ook in dat geval nog sprake is van een toename.
- Nader onderzoek naar vleermuizen, huismus, gierzwaluw is noodzakelijk ter onderbouwing van de ruimtelijke planvorming. Het onderzoek naar vleermuizen is voor een deel (onderzoek naar paarverblijfplaatsen) reeds uitgevoerd. Het resterende onderzoek naar genoemde vogelsoorten en vleermuizen bestaat uit meerdere (deels nachtelijke) veldbezoeken verspreid in de periode maart tot en met half juli.
- Tijdens bovengenoemde onderzoeken kan ook gelet worden op aanwezigheid van (sporen van) egel. Het uitsluiten danwel aantonen van verblijfplaatsen van egel in het plangebied op basis van dergelijk onderzoek is echter niet mogelijk, gezien de grootte van het terrein en de ligging in een woonwijk welke ook geschikt is voor egel. Wanneer leefgebied van egel als gevolg van de plannen wordt aangetast, is een ontheffing Wet natuurbescherming nodig. Er is in voorliggende situatie zicht op ontheffing aangezien maatregelen kunnen worden getroffen om schade aan individuen te voorkomen en er alternatief leefgebied kan worden gerealiseerd. Hierdoor komt de staat van instandhouding van egel niet in het geding. Tevens kan het belang voor de ontheffing worden onderbouwd. Zodoende vormt de aanwezigheid van leefgebied voor egel geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.
- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels beschadigen moeten altijd voorkomen worden. Dit is voor de te verwachten soorten mogelijk door de werkzaamheden in elk geval op te starten na half juli en voor begin maart. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te voeren.
- Vervolgstappen ten aanzien van houtopstanden en het NNN zijn niet aan de orde en vormen geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.
- Voor het bevorderen van biodiversiteit zijn een aantal suggesties opgenomen in hoofdstuk 5. Een nadere uitwerking en aanvulling van dergelijke maatregelen is niet noodzakelijk maar biedt kansen voor het creëren van een prettige en natuurvriendelijke leefomgeving.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Olst-Wijhe heeft het voornemen om de locatie van de Tellegenschool in Wijhe uit te geven voor herontwikkeling. Naar verwachting zal het huidige schoolgebouw worden gesloopt, om op deze locatie woningbouw mogelijk te maken. Voor de nieuwe functie is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk.

Uitvoering van het plan gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Het natuurbeschermingsrecht verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. Gemeente Olst-Wijhe heeft, in de aanloop naar overdracht van het terrein aan een projectontwikkelaar, Ecogroen gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren. In deze quickscan natuurtoets zijn de effecten van het voornemen getoetst aan de beschermingskaders van de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland. In voorliggend rapport worden de methodiek en de uitkomst van deze toetsing beschreven. Deze quickscan natuurtoets dient als handvat voor de toekomstige eigenaar van het terrein, zodat inzichtelijk is welke (eerstvolgende) vervolgstappen nodig zijn in het kader van beschermde natuurwaarden.

Daarnaast heeft de gemeente Ecogroen verzocht om – bij geschiktheid van (delen van) het plangebied voor vleermuizen – het vleermuisonderzoek alvast op te starten. Vleermuisonderzoek vindt verspreid over de periode half mei-september plaats. Door de onderzoeken die nog konden worden uitgevoerd in 2021 alvast uit te voeren, wordt vertraging voorkomen. Om deze reden zijn tussen half augustus en eind september twee onderzoeksrondes naar (paar)verblijven van vleermuizen uitgevoerd. In voorliggend rapport zijn de methode en uitkomsten van dit deelonderzoek naar vleermuisonderzoek beschreven.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

1.2.1 *Huidige situatie*

Het projectgebied is centraal gelegen in Wijhe tussen de Nijlandstraat, de Kupe en Achter de Hoven en omvat de school, het bijbehorende plein, gazon en groengebied (figuur 1.1 en figuur 1.2). De huidige bebouwing bestaat uit één bouwlaag met kap, grotendeels met een pannendak en delen met plat dak (zie foto omslag). Binnen het plangebied ontbreekt het aan oppervlaktewater.

1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Naar verwachting zal het huidige schoolgebouw worden gesloopt, om op deze locatie woningbouw mogelijk te maken. Op dit moment zijn de nieuwbouwplannen nog niet concreet, maar er wordt gedacht aan een combinatie van ca. negen grondgebonden woningen (één bouwlaag met kap) en één appartementencomplex met ca. negen appartementen (twee bouwlagen) (figuur 1.3). Uit de ruimtelijke verkenning voor de ontwikkeling blijkt dat de gemeente beoogt het groengebied te behouden en, waar mogelijk, te versterken (Gemeente Olst-Wijhe (2021a); figuur 1.3).

Figuur 1.1 Het projectgebied (rood omlijnd) in Wijhe west. Kaartbron: Nationaal georegister

Figuur 1.2 Zicht op het projectgebied. Foto: Ecogroen.

Figuur 1.3 Voorgenomen ontwikkeling (concept) met negen woningen op het schoolterrein en negen appartementen op het parkterrein. Bron: Gemeente Olst-Wijhe, 2021a.

1.3 Leeswijzer

De resultaten van het quickscanonderzoek en het deelonderzoek naar vleermuizen zijn in de voorliggende rapportage uitgewerkt. Het toetsingskader waarbinnen de quickscan natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een beschrijving van te verwachten effecten op beschermde gebieden en houtopstanden (hoofdstuk 3) en beschermde soorten (hoofdstuk 4). Daarnaast is beschreven of en zo ja, welke vervolgstappen nodig zijn om te bepalen of het plan uitvoerbaar is in het licht van de wet- en regelgeving ten aanzien van de bescherming van natuur. In hoofdstuk 5 wordt een aantal suggesties gegeven over de inrichting van de groene leefomgeving. Tot slot zijn de geraadpleegde bronnen weergegeven.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

2.1.1 *Wet Natuurbescherming*

De Wet natuurbescherming (Overheid, 2021a) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport wordt het plan getoetst aan alle drie de onderdelen. Kader 2.1 bevat een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (ook: Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrictlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen en projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve gevolgen kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen significant negatieve gevolgen optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project niet nodig. Zijn significant negatieve gevolgen niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrictlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:

- Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
- Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Houtopstanden (hoofdstuk 4)

Hoofdstuk 4 regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij Wet beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend buiten de bebouwde kom, die een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Voor het kappen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt meld- (artikel 4.2) en herplantplicht (artikel 4.3). Er geldt een verbod op de kap als het voornemen daartoe niet (maximaal een jaar en minimaal een maand) vooraf is gemeld bij bevoegd gezag. Binnen drie jaar moet dezelfde grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze zijn herbeplant. De gemeenteraad stelt de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Provinciale staten kunnen in de provinciale verordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) gevelde opstand stond.

Toetsingskader bestemmingsplannen

Ten behoeve van vaststelling of wijziging van een bestemmingsplan dient (conform jurisprudentie¹) ten aanzien van Natura 2000 de Wet natuurbeschermingstoets uitgevoerd te worden. Deze is vastgelegd in artikel 2.7 lid 1 Wnb & artikel 2.8 lid 1 Wnb. Dit houdt kortweg in dat voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan moet worden nagegaan of (uitvoering van) het plan kan leiden tot mogelijk significant negatieve gevolgen op een Natura 2000-gebied. Volgens vaste jurisprudentie bestaat deze toets uit een vergelijking tussen de huidige feitelijke, planologisch legale situatie en de toekomstige maximale plansituatie.

Ten aanzien van soortbescherming (Hoofdstuk 3, Wet natuurbescherming) is in de Wet natuurbescherming geen toetsingskader opgenomen ten aanzien van plannen. Voor soortbescherming wordt in het kader van plannen de uitvoerbaarheidstoets uitgevoerd, die volgt uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Met deze toets wordt de vraag of de beschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat beantwoord. Vrij vertaald wordt bepaald of er een ontheffing nodig is en zo ja, of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing voor het project dat voortvloeit uit het bestemmingsplan.

2.1.2 *Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)*

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Overheid, 2021b) en uitgewerkt in provinciale verordeningen.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij

¹ ECLI:NL:RVS:2020:2318

provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen waarbij in bepaalde gevallen wordt afgeweken van het bestemmingsplan. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen of nabij het NNN, waarbij een nieuw bestemmingsplan wordt vastgesteld of een omgevingsvergunning wordt verleend waarbij in bepaalde gevallen wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee-tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen en verankerd in de bestemmingsplannen. Indien geen sprake is van een nieuw vast te stellen bestemmingsplan, dan wel dat een omgevingsvergunning voor afwijken bestemmingsplan niet vereist is, is toetsing aan het NNN niet aan de orde.

2.2 Onderzoeksmethode

2.2.1 Literatuuronderzoek

Om de aanwezige of te verwachten beschermde waarden binnen de invloedssfeer van het plangebied in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of beschermde soorten bekend zijn in of in de directe omgeving van het plangebied. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Ook is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en houtopstanden.

2.2.2 Quickscan veldbezoek

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 18 augustus (droog, bewolkt, 17 °C en weinig wind) is uitgevoerd door een ecooloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is het plangebied en de directe omgeving (ca. 50m) geïnspecteerd op (de potentie voor) onder de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna. De bebouwing is van binnen en van buiten geïnspecteerd. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en aan de situering ten opzichte van omliggende beschermde gebieden. Er is specifiek gelet op de potenties van gebouwen en bomen als verblijfplaats van vleermuizen en op de mogelijke aanwezigheid van nestplaatsen van vogelsoorten met een jaar rond beschermd nest. Ook is gelet op de mogelijke aanwezigheid van egel, steenmarter en andere grondgebonden zoogdieren, reptielen en amfibieën op het terrein.

2.2.3 Toets gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden)

In een voortoets is beoordeeld of het plan kan leiden tot (significant) negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Er is gestart met het bepalen van de (mogelijke) negatieve gevolgen die als gevolg van de plannen kunnen optreden. Vervolgens is beoordeeld of negatieve gevolgen te verwachten zijn op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden, en zo ja, of deze significant (kunnen) zijn. Indien (mogelijk) sprake is van significant negatieve gevolgen is advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

Stikstofdepositie

Eén van de mogelijke gevolgen kan ontstaan door een toename van stikstofdepositie op hiervoor gevoelige habitats en leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden. Specifiek voor het onderwerp stikstofdepositie zijn door het Rijk en de provincies een aantal instrumenten voor vergunningverlening ontwikkeld o.a. het stikstofregistratiesysteem (SSRS) en de (provinciale) Beleidskaders voor het salderen van stikstofemissies. Het rekenmodel AERIUS Calculator wordt in de Wet

natuurbescherming voorgeschreven om te bepalen of al dan niet sprake is van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

De hoofdvraag is of sprake is van een stikstofdepositie >0,00 mol/ha/jaar op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden in Natura 2000-gebieden. Dit is in beeld gebracht met AERIUS Calculator (release 15 oktober 2020). Voor voorliggende situatie is alleen de gebruiksfase doorgerekend, omdat de aanlegfase is vrijgesteld onder artikel 2.9a van de Wet natuurbescherming (zie ook kader 2.1). Indien de uitvoering van een plan niet leidt tot een toename van stikstofdepositie (>0,00 mol/ha/jaar) treedt geen negatief gevolg op de instandhoudingsdoelen van omliggende Natura 2000-gebieden op en is een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming niet nodig.

Kader 2.1 Wet stikstofreductie en natuurverbetering

Op 1 juli van dit jaar (2021) is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) in werking getreden. Samen met een daarbij horende Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) - het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering (Bsn) - zorgt deze wet (onder andere) voor een vrijstelling van de gevolgen van stikstofdepositie in de aanlegfase en een stikstofemissiereductieplicht voor bouw- en sloopwerkzaamheden. De Wsn bevat de grondslag van de partiële vrijstelling en stikstofemissiereductieplicht, de Bsn de daadwerkelijke invulling van beide.

2.2.4 Toets Natuurnetwerk Nederland

Aan de hand van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld of er door het plan effecten kunnen optreden ten aanzien van de wezenlijke kenmerken en waarden NNN. Indien dit het geval is, is er een advies opgenomen over de te nemen vervolgstappen.

2.2.5 Toets houtopstanden

Aan de hand van het uitgevoerde literatuuronderzoek is beoordeeld of er door het plan effecten kunnen optreden ten aanzien van onder de Wet natuurbescherming beschermde houtopstanden. Indien dit het geval is, is er een advies opgenomen over de te nemen vervolgstappen.

2.2.6 Toets soortbescherming

Aan de hand van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld of er beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen de invloedssfeer van het plan. Vervolgens is op basis van het voorgenomen plan bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Ook is bepaald of vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming nodig zijn zoals het uitvoeren van nader onderzoek en of er uitzicht is op een eventuele ontheffing Wet natuurbescherming.

2.2.7 Aanvullend onderzoek naar vleermuizen

Het quickscan-onderzoek heeft aangetoond dat in het schoolgebouw in het plangebied mogelijk verblijfplaatsen van vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig zijn. Om aan te tonen dan wel uit te sluiten dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, is aanvullend onderzoek noodzakelijk. In opdracht van gemeente Olst-Wijhe heeft Ecogroen het onderzoek naar de paarverblijfplaatsen (in de periode half augustus – eind september) van deze soorten uitgevoerd. Het onderzoek gericht op kraam-/zomerverblijfplaatsen (in de periode half mei - half juli) is conform de vraagspecificatie niet uitgevoerd. Dit onderdeel van het onderzoek dient in een later stadium alsnog plaats te vinden.

Het vleermuisonderzoek heeft zich gericht op het vaststellen van (vaste) paarverblijfplaatsen/balsterritoria van bovengenoemde soorten. Het onderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021 en de beschikbare kennisdocumenten voor deze soorten (BIJ12 2017a, 2017b). Hiervoor zijn twee nachtelijke bezoeken in de periode half augustus – eind september uitgevoerd. Tevens zijn eventuele vliegroutes en (belangrijkste) foerageergebieden onderzocht tijdens deze bezoeken. De bezoeken zijn in de ochtend- of avondschemering uitgevoerd met gunstige weersomstandigheden (droog, minimaal 12°C en met weinig wind; zie tabel 2.1). Hierbij is gebruik gemaakt van bat-detectors die de mogelijkheid hebben om geluidsopnames te maken. Tijdens de veldbezoeken is ook gelet op aanwezigheid of sporen van andere beschermde soorten, zoals egel en steenmarter.

Tabel 2.1 *Overzicht uitgevoerde onderzoeken*

Datum	Type onderzoek	Start-eindtijd	Weersomstandigheden	Aantal personen
18-8-2021	Quickscan	Overdag	17°C, bewolkt, droog, weinig wind	1
18-8-2021	Vleermuizen (paarverblijfplaatsen)	21:30 – 0:00	16°C, bewolkt, droog, weinig wind	1
27-9-2021	Vleermuizen (paarverblijfplaatsen)	05:15 – 07:30	14°C, half bewolkt, droog, windstil	2

3. Gebiedsbescherming en houtopstanden

3.1 Natura 2000

3.1.1 Ligging plangebied t.o.v. Natura-2000 gebieden en mogelijke gevolgen

Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied is Rijntakken, op ongeveer 160 meter afstand (Vogelrichtlijngebied) en 400 meter afstand (Habitatrichtlijngebied) (figuur 3.1). Vanwege de tussenliggende bebouwing en infrastructuur worden mogelijke negatieve gevolgen van het initiatief op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied -met uitzondering van het onderdeel stikstofdepositie- op voorhand met zekerheid uitgesloten.

Stikstofdepositie kan zelfs op grote afstand (>10 km) van de bron mogelijk negatieve gevolgen hebben op stikstofgevoelige habitats en leefgebieden van soorten die hiervoor gevoelig zijn. Om eventuele negatieve gevolgen op instandhoudingsdoelstellingen ten gevolge van stikstofdepositie bij uitvoering van het plan in beeld te brengen is een AERIUS-berekening uitgevoerd.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied (rood omlind) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken. Lichtblauw: Vogelrichtlijngebied. Lichtgroen: Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebied. Bron kaart: Atlas Van Overijssel.

Effectbeoordeling stikstofdepositie

Uitgangspunten

Tijdens de (toekomstige) gebruiksfase zijn enkel de verkeersbewegingen van en naar de nieuwe woningen van belang als bron van stikstofemissie. De nieuwe woningen worden niet aangesloten op het gasnetwerk en hebben daardoor geen stikstofemissie.

De gebruiksfase is doorgerekend met rekenjaar 2022. De uitgangspunten van de gebruiksfase zijn hieronder uiteengezet.

Gebruiksfase – verkeersbewegingen

- Het aantal verkeersbewegingen is gebaseerd op kencijfers van het CROW (2018).
- Voor de negen grondgebonden woningen is de CROW categorie ‘koop, huis, tussen/hoek’ aangehouden voor ‘rest bebouwde kom’ in ‘weinig stedelijk’ gebied. Het aantal verkeersbewegingen per woning binnen deze categorie is gelijk aan maximaal 7,8 verkeersbewegingen per etmaal.
- Voor de negen appartementen is de CROW categorie ‘koop, appartementen, duur’ aangehouden voor ‘rest bebouwde kom’ in ‘weinig stedelijk’ gebied. Het aantal verkeersbewegingen per appartement binnen deze categorie is gelijk aan maximaal 7,8 verkeersbewegingen per etmaal.
- In totaal zijn er maximaal 140,4 verkeersbewegingen per etmaal voor de gebruiksfase.
- De verdeling van de verkeersbewegingen over de verschillende verkeerscategorieën is gebaseerd op het gemiddelde van de verdeling van het verkeer op de Rijksstraatweg (N337). De verdeling op de Rijksstraatweg is gelijk aan 93,6% licht verkeer, 4,2% middelzwaar verkeer en 2,2% zwaar verkeer (NSL Monitoringstool, z.d.).
- De verkeersbewegingen zijn ingevoerd in AERIUS Calculator als 131,4 verkeersbewegingen licht verkeer per etmaal, 5,9 verkeersbewegingen middelzwaar verkeer per etmaal en 3,0 verkeersbewegingen zwaar verkeer per etmaal.
- Het aantal verkeersbewegingen is gekoppeld aan een lijnbron in de categorie ‘binnen bebouwde kom’. Voor de verkeerscategorieën zijn de standaardwaarden voor emissiefactoren en -hoogte aangehouden.
- Het verkeer is ingetekend vanaf de zuidzijde van het plangebied via de Dijkzicht, Tuurweide en Raalterweg naar de Rijksstraatweg. Vanaf dit punt gaat het verkeer op in het heersende verkeersbeeld (NSL Monitoringstool, z.d.; BIJ12, 2021):
 - Vanaf dit punt onderscheidt het verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag niet meer van het overige verkeer op deze weg.
 - De verkeersintensiteit op de Rijksstraatweg is gelijk aan 8.711 verkeersbewegingen licht verkeer per etmaal, 393 verkeersbewegingen middelzwaar verkeer per etmaal en 202 verkeersbewegingen zwaar verkeer per etmaal (NSL Monitoringstool, z.d.). De toename als gevolg van de uitvoering van het plan is daarom verwaarloosbaar en is niet meer aan het uitvoeren van het plan toe te rekenen. Hierbij is een vuistregel gehanteerd dat veranderingen tot 10% van het huidige aantal niet aan het project zijn toe te rekenen, gegeven de onzekerheden in verkeersmodellen. Deze onzekerheden zijn globaal 15-20% (Commissie voor de milieueffectrapportage, 2018).
- De NSL Monitoringstool geeft geen congestie op het beschreven traject.

Rekenresultaat en conclusie

De berekening van de gebruiksfase (met kenmerk Rwf285BDZRBa, datum 7 september 2021) toont aan dat er sprake is van een maximale toename van 0,22 mol/ha/jaar van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten in Natura 2000-gebied Rijntakken. De uitgevoerde berekening is toegevoegd aan dit rapport (Bijlage 1) en is ook los meegestuurd.

Doordat er sprake is van een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten in Natura 2000-gebied Rijntakken zijn significant negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van dit Natura 2000-gebied niet uit te sluiten. Vervolgstappen, zoals intern of extern salderen of een passende beoordeling, zijn noodzakelijk. Advies is om als eerste stap een verschilberekening te (laten) maken die de gevolgen van stikstofdepositie in de toekomstige gebruiksfase afzet tegen de gevolgen van stikstofdepositie in de huidige situatie (ook wel intern salderen genoemd) om na te gaan of er ook in dat geval nog sprake is van een toename.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten het op ongeveer 145 meter van de dichtstbijzijnde begrenzing van Natuurnetwerk Nederland (NNN), gelegen ten westen van Wijhe (uiterwaarden van de IJssel; figuur 3.2). Gezien de aard van de plannen en het feit dat het plangebied volledig omsloten wordt door bebouwing en infrastructuur welke een afschermdende werking hebben, wordt significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN met zekerheid uitgesloten. De regels ten aanzien van het NNN in de provincie Overijssel staan vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg. Verdere stappen in het kader van de bescherming van het NNN, zoals een nadere toetsing, zijn niet aan de orde.

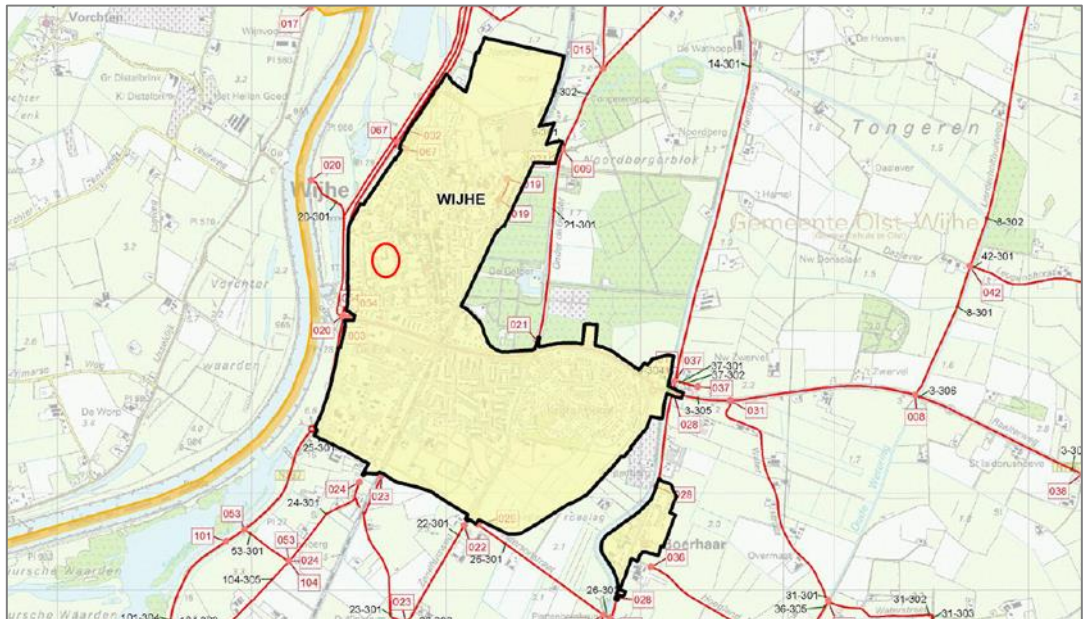

Figuur 3.2 Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van begrenzing Natuurnetwerk Nederland (blauw). Bron kaart: Atlas Van Overijssel.

3.3 Houtopstanden

De bomen in het plangebied vormen geen houtopstand die beschermd is onder de Wet natuurbescherming. Het plangebied ligt namelijk binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming (zie figuur 3.3). De Wet natuurbescherming houtopstanden geldt alleen voor houtopstanden buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming (welke in gemeente Olst-Wijhe gelijkgesteld is aan de bebouwde kom wegenverkeerswet; Gemeente Olst-Wijhe, 2021b). Er is geen melding, herplantplicht, ontheffing en/of compensatie nodig. Let op, naast bescherming van houtopstanden onder de Wet

natuurbescherming hanteren gemeenten ook beschermingsregels. Mogelijk is een omgevingsvergunning noodzakelijk.

Figuur 3.3 Ligging plangebied (rood omlind) ten opzichte van begrenzing bebouwde kom Wet natuurbescherming (geel gearceerd valt binnen de bebouwde kom/geen beschermde houtopstanden). Bron: wegenlegger Gemeente Olst-Wijhe.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

Tijdens het quickscan veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Er zijn voornamelijk algemene plantensoorten aangetroffen zoals klein kruiskruid, brede weegbree, zwarte nachtschade en kruipertje. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (o.a. NDFF, 2021) worden wettelijk beschermde soorten ook niet verwacht. Evenmin zijn invasieve exoten aangetroffen. Vervolgstappen ten aanzien van flora zijn niet aan de orde.

4.2 Zoogdieren

4.2.1 Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. In onderstaand kader (kader 4.1) worden deze onderdelen nader beschreven en op welke wijze ze beschermd zijn.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven/ zomerverblijven, baltslocaties/ paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Het schoolgebouw en de op het terrein aanwezige bomen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het schoolgebouw in potentie geschikt is als verblijfplaats (kraam-, zomer-, en

paarverblijf) van vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger (bijlage 2). Geschikte ruimtes bevinden zich met name in de spouwmuren, onder de pannen en in holle ruimten in het dakoverstek. In de bomen in het plangebied worden verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten. Dit omdat er zich in de bomen zich geen potentiële holen, gaten, scheuren of loshangende schors bevinden die als verblijfplaats kunnen dienen. Tijdens het quickscan onderzoek zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen. Een massa-winterverblijfplaats wordt op basis van het type bebouwing en het ontbreken van sporen van vleermuizen niet verwacht. Tijdens het aanvullend onderzoek naar paarverblijfplaatsen/baltsterritoria zijn binnen het plangebied geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

Bij de voorgenomen sloop van de school gaan mogelijk wel verblijfplaatsen (kraam en/of zomerverblijfplaatsen) van vleermuizen verloren. Aanvullend onderzoek naar kraam- en zomerverblijfplaatsen is noodzakelijk. Aan de hand van de uitkomsten van het aanvullend onderzoek kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied worden uitgesloten of aangetoond. Daarna kan worden bepaald of, en zo ja welke, vervolgstappen nodig zijn om door te kunnen gaan met vaststellen van het bestemmingsplan.

Foerageergebieden

Open ruimtes rondom de school, het plein, het veld en tussen de bomen in het plangebied vormen geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Tijdens het vleermuisonderzoek in het najaar is gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen. Rosse vleermuis is overvliegend waargenomen. Als gevolg van de plannen verdwijnt mogelijk (een deel van) het foerageergebied voor vleermuizen. Het foerageergebied is niet onmisbaar voor vleermuizen: de omliggende tuinen, bomenrijen en de nabijgelegen uiterwaarden van de IJssel vormen alternatief foerageergebied in de directe omgeving. Er is derhalve geen sprake van verlies van onmisbaar foerageergebied. Bovendien is het voornemen de parkachtige omgeving - en daarmee de functie als foerageergebied voor vleermuizen - te behouden in de plannen. Vervolgstappen voor (onmisbare) foerageergebieden zijn daardoor niet aan de orde.

Vliegroutes

In en rond het plangebied zijn mogelijke vliegroutes aanwezig zijn in de vorm van lijnvormige elementen, zoals rij-bebouwing en bomenrijen. Het plangebied of delen daarvan vormen geen onmisbare vliegroute van vleermuizen: door de ligging te midden van een woonwijk met bebouwing en straatbomen zijn er altijd voldoende geleidende elementen aanwezig die vleermuizen kunnen gebruiken tussen hun verblijfplaatsen (vaak in de bebouwde kom) en foerageergebieden (zowel in als buiten de bebouwde kom). Als gevolg van de plannen zijn er geen negatieve effecten op (onmisbare) vliegroutes van vleermuizen te verwachten. Vervolgstappen voor (onmisbare) vliegroutes zijn daardoor niet aan de orde.

4.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Egel

In het plangebied zijn geen waarnemingen van egel bekend (NDFF, 2021). Tijdens de veldbezoeken zijn geen (sporen van) egels aangetroffen. De struiken nabij de school en de zomereiken met dichte ondergroei van o.a. rode kornoelje, zwarte vlier, klimop in combinatie met het gazon vormen geschikt foerageergebied voor egel. De takkenhopen en gebladerte onder deze struiken en vegetatie bieden mogelijk verblijfplaatsen (bijlage 2). Bij uitvoering van de plannen gaan mogelijk verblijfplaatsen en foerageergebied van egels verloren. Het betreft geen onmisbaar foerageergebied: egels leggen 's nachts vaak grote afstanden (meerdere kilometers) af en hebben een leefgebied van 10-20 ha (vrouwjes) tot 20-40 ha (mannetjes) (Zoogdierverseniging, 2021). In de omgeving van het plangebied is door de aanwezigheid van tuinen voldoende alternatief foerageergebied voorhanden.

Voor egel geldt sinds februari 2021 geen nadere onderzoeksplicht meer (Veldman, Troost & Klink, 2021). Het uitgangspunt is als volgt *“als op basis van de combinatie van de ecologische functiekaart(en) en het projectplan blijkt dat potentiële rustplaatsen en/of voortplantingsplaatsen worden beschadigd of vernield is een ontheffing nodig”* (Veldman, Troost & Klink, 2021). Het voornemen is om het aanwezige groen in te passen in de plannen. Echter, aangezien de definitieve planinrichting nog niet bekend is, kan op dit moment niet worden uitgesloten dat potentiële vaste verblijfplaatsen van egel worden beschadigd of vernield. Advies is om uit te gaan van de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van egel in het plangebied en voor deze soort ontheffing aan te vragen bij bevoegd gezag (Provincie Overijssel).

Er is in voorliggende situatie zicht op ontheffing aangezien:

- maatregelen kunnen worden getroffen om schade aan individuen te voorkomen. Dit is mogelijk door de werkzaamheden die leefgebied van egel schaden uit te voeren in de periode september-oktober, buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van egel (Veldman, Troost & Klink, 2021), door één kant op te werken, en struikgewas voorafgaand aan het verwijderen goed te controleren op aanwezige egels;
- er voorafgaand aan het verlies van leefgebied alternatief leefgebied kan worden gerealiseerd;
- het belang voor de ontheffing worden onderbouwd.

Zodoende vormt de aanwezigheid van leefgebied voor egel geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

Overige grondgebonden zoogdieren

Overige beschermde zoogdieren, zoals steenmarter, bunzing, of andere kleine marterachtigen, zijn op basis van het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFP, 2021) niet te verwachten. Vervolgstappen ten aanzien van deze en andere beschermde soorten zonder provinciale vrijstelling zijn niet aan de orde.

In het plangebied zijn wel vaste verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten te verwachten. Dit zijn onder andere bosmuis en huisspitsmuis. Specifiek zijn er tijdens het quickscanonderzoek sporen van muizen aangetroffen in het schoolgebouw. Bij de voorgenomen activiteiten kunnen enkele exemplaren van deze zoogdieren verstoord of gedood worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is. Echter geldt te allen tijde de zorgplicht (Wnb artikel 1.11). Hier kan onder meer invulling aan worden gegeven door bij het verwijderen van groenelementen één kant op te werken zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

4.3 Vogels

Van veel vogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal vogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2).

Kader 4.2 Vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt in Overijssel verstaan: in functie zijnde nesten van de ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespandief, zwarte wouw, slechtvalk, sperwer, steenuil, kerkuil, oehoe, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, boerenzwaluw, bosuil, huiszwaluw, raaf, torenvalk, zeearend en zwarte specht. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

4.3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

In de omgeving van het plangebied komen soorten met een jaarrond beschermd nest als de huismus en de gierzwaluw voor (NDFF, 2021). Deze soorten benutten vrijwel uitsluitend gebouwen als broedplaats. Binnen het plangebied zijn geen vogels met een jaarrond beschermd nest bekend (NDFF, 2021). Bij het quickscan veldbezoek zijn in het plangebied echter wel potentiële nestplaatsen van huismus en gierzwaluw aangetroffen. Er zijn in het plangebied geen andere nesten aangetroffen welke (potentieel) jaarrond beschermd zijn.

Huismus

De dakbedekking van de school biedt potentiële nestplaatsen voor huismus (bijlage 2). Huismussen maken vaak nesten onder de onderste rij pannen, net boven de dakgoot. Zo is er een oud huismusnest zichtbaar bij een kapotte onderste dakpan aan de noordelijke kopse kant van de westelijke vleugel (figuur 4.1). Ook andere openingen in het pannendak geven toegang tot potentiële nestlocaties (figuur 4.2). Tijdens het quickscan onderzoek zijn geen exemplaren van huismus aangetroffen.

Figuur 4.1 Oud huismusnest bij kapotte onderste dakpan. Foto: Ecogroen.

Figuur 4.2 Kapotte dakpannen bieden geschikte invliegopeningen voor huismus. Foto: Ecogroen.

Aanvullend onderzoek naar de functie van het plangebied voor huismus is noodzakelijk. Aan de hand van de uitkomsten van het aanvullend onderzoek kan de aanwezigheid van huismus in het plangebied worden uitgesloten of aangetoond. Aanvullend onderzoek naar huismus wordt uitgevoerd volgens het kennisdocument huismus (BIJ12, 2017c). Het onderzoek bestaat uit twee inventarisatiemomenten in de periode april – half mei, met minimaal 10 dagen tussen beide momenten. Tijdens de bezoeken wordt gelet op nest-, broed- en territoriumindicerend gedrag van huismus. Indien huismus broedend aanwezig is in het plangebied, zijn vervolgstappen aan de orde, zoals het voorkomen van strijdigheid met de Wet natuurbescherming of het bieden van uitzicht op een ont-heffing.

Gierzwaluw

Delen van het gebouw zijn geschikt als nestlocatie voor gierzwaluwen. Het meest noordelijke deel van het schoolgebouw bestaat uit een soort toren en heeft een voldoende hoge en steile dakhoeek waardoor het geschikt is als nestlocatie voor gierzwaluw (figuur 4.3 en figuur 4.4; bijlage 2). Hier zijn ook openingen aanwezig die geschikt zijn als invliegopening voor gierzwaluw, in de vorm van openstaande loodslabben nabij de nok en (kant)pannen die slecht aansluiten.

Aanvullend onderzoek naar de functie van het plangebied voor gierzwaluw is noodzakelijk. Het onderzoek naar nestlocaties van gierzwaluwen wordt uitgevoerd volgens het kennisdocument van gierzwaluw (BIJ12, 2017d). Het onderzoek bestaat uit 3 inventarisatiemomenten in de avonden rond zonsondergang, in de periode half mei-half juli met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken. Tijdens de bezoeken wordt gelet op gierzwaluwen die in- en uit hun nestplaatsen vliegen en/of ander nestindicerend gedrag vertonen. Dit onderzoek kan deels in combinatie met het aanvullend onderzoek naar vleermuizen worden uitgevoerd. Indien gierzwaluw broedend aanwezig is in het plangebied, zijn vervolgstappen aan de orde, zoals het voorkomen van strijdigheid met de Wet natuurbescherming of het bieden van uitzicht op een ontheffing.

Figuur 4.3 Deel van de school (het meest noordelijke deel) met geschikte nestlocaties voor gierzwaluw.

4.3.2 Overige vogels

In en rond het plangebied is broedbiotoop aangetroffen voor algemene broedvogels. In de bomen en groenelementen rond de gebouwen worden algemene broedvogels zoals merel, roodborst, ekster, houtduif en Turkse tortel verwacht.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op vogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Bij uitvoering van de werkzaamheden in de periodes tussen half februari en half december wordt geadviseerd na te gaan of nog bewoonde nesten van de vroeg of laat in het seizoen broedende soorten zoals houtduif of Turkse tortel aanwezig zijn binnen het plangebied.

Vervolgstappen voor vogels (zonder jaarrond beschermde nesten) zijn niet aan de orde, mits rekening gehouden wordt met het broedseizoen. Het onderdeel vogels vormt daarmee geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

4.4 Amfibieën

Binnen het plangebied ontbreekt het aan permanent oppervlaktewater. Voortplanting van amfibieën binnen het plangebied is derhalve uitgesloten.

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens (NDFF, 2021) wordt overwintering van de in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en overige nationaal beschermde amfibieën uitgesloten. Binnen het plangebied is wel geschikt overwinteringsbiotoop aangetroffen voor algemene amfibieën zoals gewone pad of bruine kikker, deze kunnen verblijven in de strooisellaag, bladhopen of muizenholen onder de aanwezige groenelementen. Bij uitvoering van de plannen kunnen enkele exemplaren van deze soorten worden geschaad.

Voor de betreffende soorten geldt in voorliggende situatie in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). Hier kan onder meer invulling aan worden gegeven door bij het verwijderen van groenelementen in de actieve periode waarin amfibieën in het plangebied worden verwacht (april – oktober) één kant op te werken zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

4.5 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens wordt in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen, vissen en ongewervelden. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

5. Groene leefomgeving

Om de lokale biodiversiteit te versterken, wordt hieronder een aantal maatregelen ten behoeve van de groene leefomgeving voorgesteld. Deze maatregelen zijn gericht op de mogelijkheden binnen het huidige groen in het projectgebied.

5.1 Bomen, hagen, heesters

De aanplant van inheemse bomen, hagen en dichte en/of besdragende heesters kunnen het plangebied aantrekkelijk maken voor vogels en kleine grondgebonden zoogdieren. Dergelijke aanplant is geschikt als schuilplaats of nestlocatie en draagt bij aan het voedselaanbod. Ook insecten kunnen van de aanplant gebruikt maken als voedsel (nectar en stuifmeel). Onder inheemse bomen vallen soorten als zomereik, linde, beuk en gewone es. Bij hagen en heesters kan gedacht worden aan meidoorn, sleedoorn, lijsterbes, liguster, Gelderse roos en hondсроos (figuur 5.1).

Figuur 5.1 Links: Bij op sleedoorn. Rechts: Merel in haag (Foto's: Ecogroen).

5.2 Bloem- en kruidenrijke berm

Het aanleggen van bloem- en kruidenrijke perken of randzones kan bijvoorbeeld door het inzaaien met inheemse planten en zoveel mogelijk lokale zaadmengsels. Deze bloemen en kruiden leveren veel voedsel voor vogels en insecten. Door deze zones gefaseerd te maaien ontstaat variatie die de biodiversiteit ten goede komt. Daarnaast blijven er zo jaarrond voedsel en schuilplekken beschikbaar.

Figuur 5.2. Links: Kruidenrijk groenvak langs weg; rechts: gehakkelde aurelia en kleine vos op marjolein (Foto's: Ecogroen).

5.3 Vasthouden van gebiedseigen (regen)water

De aanleg van beplante wadi's of infiltratiestroken kan het verwerken van overtollig regenwater vergemakkelijken, waarbij water in de ondergrond wordt vastgelegd in plaats van dat het meteen doorstroomt naar het riool. Door water vast te houden in een gebied worden pieken met hoog water en droge periodes beter ondervangen. Een wadi vormt daarnaast een leefgebied voor diverse soorten planten en dieren. Door de aanwezigheid van beplanting en verschillende grondlagen wordt water vaak ook gefilterd voordat het grondwater bereikt.

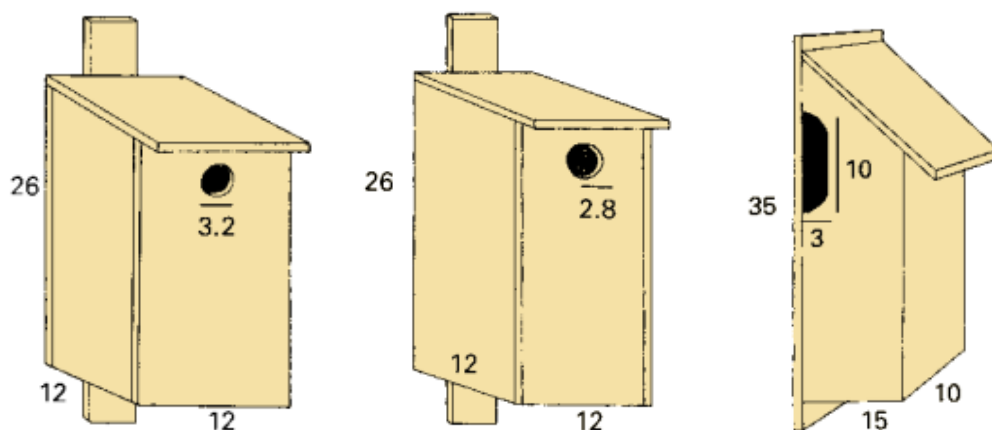

Figuur 5.3 Voorbeeld van een wadi in stedelijk gebied (Foto's: Ecogroen).

Door bij de aanleg van parkeerplaatsen gebruik te maken van semi-verharding in combinatie met grasbetonstenen heeft regenwater de mogelijkheid om in de bodem te infiltreren. Ook krijgt de parkeerplaats een groenere uitstraling.

5.4 Nestkasten

Veel vogelsoorten maken gebruik van nestkasten om in te broeden of om in te schuilen. In de omgeving van het projectgebied is voldoende groen aanwezig om te kunnen voorzien in nestmateriaal en voedsel voor jongen. Het ophangen van nestkasten voor algemeen voorkomende vogelsoorten, zoals pimpelmees, koolmees, winterkoninkjes, boomkruiper en boomklevers versterkt de biodiversiteit van het gebied. In figuur 5.4 wordt een aantal geschikte kasten weergegeven.

Figuur 5.4. Nestkasten voor koolmees (links), pimpelmees (midden) en boomkruiper (rechts). Bron: Vogelbescherming, 2021.

De nestkasten kunnen het beste met hun opening op het noorden/noordoosten gericht worden. Dit om te voorkomen dat neerslag inregent en de kasten niet de hele dag in de zon hangen. Geschikte locaties zijn te vinden aan de aanwezige bomen (vermijd hierbij eikenbomen i.v.m. eikenprocessierups: nestkasten worden door deze soort soms gebruikt om achter te nestelen wat extra overlast veroorzaakt). Hang de kasten op tenminste 2 meter hoogte. Kasten voor verschillende soorten dienen tenminste 3 meter uit elkaar te hangen. Indien enkel kasten voor één soort worden opgehangen, wordt een afstand van 10 meter tussen de kasten geadviseerd. Zo wordt territoriaal gedrag tussen vogels voorkomen.

Om de functionaliteit van nestkasten te garanderen, wordt een jaarlijkse schoonmaak in de winter aanbevolen. Hierbij wordt oud nestmateriaal verwijderd en kan de staat van de nestkasten ook met een worden gecontroleerd.

5.5 Verlichting

Houdt bij het plaatsen van straatverlichting rekening met de uitstraling naar de omgeving. Nachttactieve dieren als egels, nachtvinders en vleermuizen, maar ook slapende vogels bijvoorbeeld, hebben baat bij donkerte. Door alleen daar te verlichten waar nodig is en bewust te kiezen voor de juiste armatuur en lamphoogte, kunnen bepaalde (groene) delen van het plangebied donkerder blijven en worden voor deze soort(groep)en geschikte omstandigheden gecreëerd.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. BIJ12, Utrecht. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. BIJ12, Utrecht. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017c). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017d). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2021). Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2020. Versie 3.0 Januari 2021

Broekhuizen, S. K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Commissie voor de milieueffectrapportage (2018). Onzekerheden in effectvoorspellingen. www.commissiemer.nl. Geraadpleegd 7 september 2021.

CROW (2018). Toekomstbestendig parkeren. Van parkeercijfers naar parkeernormen (December ed.). Ede

Gemeente Olst-Wijhe (2021a). Ruimtelijke verkenning herontwikkeling Tellegenschool Wijhe. Sacon, versie 15-4-2021.

Gemeente Olst-Wijhe (2021b). Wegenlegger. <https://www.olst-wijhe.nl/loketten/bijlagen/wegenlegger-olst-wijhe>. Geraadpleegd 29-9-2021.

NSL Monitoringstool (z.d.). <https://www.nsl-monitoring.nl/viewer/>. Geraadpleegd op 7 september 2021.

Overheid (2021a). Wet natuurbescherming. <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/>. Geraadpleegd 21 september 2021.

Overheid (2021b). Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). <https://wetten.overheid.nl/BWBR0030378/>. Geraadpleegd 21 september 2021.

Provincie Overijssel (2019). Lijst van nationaal beschermde soorten. (http://www.overijssel.nl/publish/pages/163396/lijst_nationaal_beschermde_soorten.pdf).

Scholten-Huizendveld, H.T. (2021). Soortenbescherming in Overijssel. Handreiking voor het aanvragen van een ont-heffing. Provincie Overijssel, rapport 2021/0043454.

Veldman, J., C. Troost. & A. Klink (2021). Brochure Soortenbescherming in Overijssel. Bunzing, egel, hermelijn en wezel. Provincie Overijssel, rapport 2021/0035915.

Vleermuisvakberaad (2021). Vleermuisprotocol 2021.

Internet

Atlas van Overijssel (<https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1>). Geraadpleegd 17 september 2021.

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>). Geraadpleegd 17 september 2021.

NDFF (2021). Nationale Databank Flora en Fauna uitvoerportaal. <https://ndff-ecogrid.nl>. Geraadpleegd 17 september 2021.

RAVON.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen).

Sovon.nl (website met soortinformatie over vogels).

Vlinderstichting.nl (website met soortinformatie over vlinders en libellen).

Zoogdiervereniging.nl (website met soortinformatie over zoogdieren).

Bijlagen

Bijlage 1

AERIUS-berekening gebruiksfase

Bijlage 2

Aangetroffen natuurwaarden